

4
h-575
თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის და კულტურის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ერეკლე ჩიგოგიძე

სიმარტი ნოვენაცია რობორც
ენობრ03-კულტურული ვენებენი და
სიმარტი-სემანტიკური ველი მხატვრულ
ნარატიულ ტექსტში
(ენორომანტიკული ზღაპრული ნარატივის
გასაღაზე)

10.02.10 – ენა და კულტურა

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო
ხარისხის მოსაპოვებლად წარმოდგენილი დისერტაციის

პ ლ რ ე ფ ე რ ა ტ ი

თბილისი
2005

ნაშრომი შესრულებულია თბილისის ილია ჭავჭავაძის
სახელობის ენისა და კულტურის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის რომანულ-გერმანიკული ფილოლოგიის
კათედრაზე

მენიერ-ხელმძღვანელი: **გურამ ლებანიძე**
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

ოფიციალური ოპონენტები: 1. **შოთა შაბურიშვილი**
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი
(10.02.10)

2. **ნატო ჯანელიძე**
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
კანდიდატი, დოცენტი
(10.02.04)

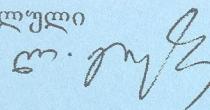
14.00 დისერტაციის დაცვა შედგება 2005 წლის „**„დარბაზის უნივერსიტეტის P. 10.01.N° 1 სადისერტაციო საბჭოს სხდომაზე უნივერსიტეტის საკონფერენციო დარბაზში.**

მისამართი: 0162, თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი № 45

დისერტაციის გაცნობა შეისაძლებელია თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის ენისა და კულტურის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკაში, 0162, თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი № 45

ავტორულერატი დაიგზავნა 2005 წლის „**„ა. ჭავჭავაძის სადისერტაციო საბჭოს სწავლული**

დროგის მიზანი
Тбилисского гос. педагогического института иностранных языков им. И. Чавчавадзе

ლ. გვასაძეა

ნაშრომის ზოგადი დახასიათება

ნაშრომი ეძღვნება სიმბოლურ ნომინაციას როგორც ენობრივ-კულტურულ უწოდებელს და ამავე დროს იგი წარმოადგენს მცდელობას, ლექსიკურ-სემანტიკური კვლის სტრუქტურასა და ძირითად პრინციპებზე დაყრდნობით შემუშავებულ იქნას სიმბოლურ-სემანტიკური კვლის მოდელი. ყოველივე ეს ხორციელდება ნეირომანტიკული ზღაპრული ხარატივის, კრომილ კი, პერმანენტუს ზღაპრების ტექსტობრივ მასალაზე დაყრდნობით.

ნაშრომის ძირითადი მიზანი, ერთი მხრივ, იმ ტრანსფორმაციის წარმოჩენა, რომელსაც განიცდის ცალკეული სიტყვის სემანტიკა მსატვრული კონტექსტის ფარგლებში, რის შედეგადაც სიტყვა გარდაიქნება ვერბალურ სიმბოლოდ, ხოლო, მეორე მხრივ, ამ სიმბოლურ ერთეულთა სემანტიკისა და ტექსტში მათი უნიკალური დატვირთვის საფუძველზე მათი ერთან სტრუქტურულ სისტემაში მოქმედია. გამომდინარე იქნიან, რომ ნებისმიერ ვერბალურ სიმბოლოს განვიხილავთ ანალოგიური ლექსიკური ერთეულის ტრანსფორმაცია, სიმბოლოთა სისტემასაც მოვაზრებთ ლექსიკურ-სემანტიკური კვლის დერივატიდ და, შესაბამისად, სიმბოლურ კვლად. კვლევის ძირითადი მიზანი შემდეგნაირად კონკრეტულია: ესაა გერბალური სიმბოლოს როგორც ენობრივ-კულტურული ფენომენის გვლევა.

თემას აქტუალურობა: სიმბოლური ნომინაციის როგორც უწოდებული თემატიზაცია შეუძლებელი იქნებოდა, თუ ერთდროულად არ შევეხებოდით აქტუალურ ლიგვოკულტუროლოგიურ პრობლემატიკას: **სიმბოლური ნომინაციის პრობლემის აქტუალურობა** გამომდინარებს, პირველ რიგში, იმ მნიშვნელობიდან, რომელიც თანამედროვე ლიგვასტურ აზროვნებაში შეიძინა ნომინაციის ცნებამ – როგორც ცხობილია სწორედ ნომინაციის ფუნქცია „იღებს საკუთარ თავზე“ იმ მიმართების გამოხატვას, რომელიც არსებობს ენასა და სამყაროს შორის. მაგრამ თანამედროვე ლინგვისტიკისთვის არა ნაკლებად მნიშვნელოვანია სიმბოლოს, უფრო კონკრეტულად კი ვერბალური სიმბოლოს ცნება. იმის მიზანედავად, რომ სიმბოლოს როგორც ფენომენისა და ცნების განსაკუთრებული სტატუსი მთელი სიცხადით გამოავლინა ფილოლოგიური კვლევის ისეთმა ინტერდისციპლინარულმა მიმართულებამ, როგორიცაა ტექსტის ინტერპრეტაცია, აღსანიშნავია, რომ როგორც ვერბალური სიმბოლოს, ისე სიმბოლური ნომინაციის ფენომენს ნაკლები ყურადღება უმობა. მაგალითისთვის, ვ. კუსარუკოს მონოგრაფიაში „Интерпретация текста“ („Просвещение“, Москва, 1988), სადაც განიხილება მსატვრული დეტალისა და მსატვრული სიმბოლოს შენაგნი ურთიერთვავშირი, არ არის საუბარი სიმბოლურ ნომინაციაზე, თუმცა, ბუნებრივია, იგულისხმება, რომ ნებისმიერი მსატვრუ-